

Akademický rok 2021/2022

## Diplomová práce – posudek oponenta

**Jméno a příjmení studenta:** Bc. Michaela Matušková

**Název práce:** Stav bezpečí

### Slovní hodnocení:

Michaela Matušková si před prací na diplomovém souboru obrazů vytyčila osobní „návrat k malbě s novým přístupem“. Díky zvolenému tématu, které jednoznačně vyplynulo z Michaeliných životních okolností, se jí podařilo intuitivně propracovat i k pocitu vlastního bezpečí v oboru malby. Konzultace jsme vedly živě i online formou dialogu, při kterém Michaela prokázala schopnost reagovat na otázky, které jsme našly, i zpracovávat nově zmíněné podněty.

Když mě Michaela Matušková oslovila, abych byla oponentkou její diplomové práce a poté, co jsme si vyměnily pár mailů, jsem měla obavu, zda budu v této více méně kritické roli dostatečně objektivní. Jelikož jsem se stejně jako Michaela v minulém roce také stala matkou, přirozeně řeším podobná témata a potýkám se s podobnými strachy, emočními a organizačními problémy. Nový druh lásky, ale i nový druh strachu, je nezbytným průvodním pocitem mateřství. Může však na ochranitelském pudu matky být něco neobjektivního? Je pravděpodobné, že mateřská, respektive rodičovská touha po bezpečí je naopak právoplatná v jakékoliv situaci pro jakákoliv stvoření a proto je nevyhnutelně objektivní vždycky. Michaela ke zvolenému tématu, tj. hledání a definování osobního *Stavu bezpečí*, dospěla jaksí intuitivně, takzvaně pod tíhou okolností. Čerstvé mateřství, čelící kromě přirozených výzev i výzvě všech současných krizí, tedy změně klimatu, pandemii, souvisejícím restrikcím a aktuálně mezinárodní bezpečnostní krizi, způsobené válkou na Ukrajině (která však vypukla den po mém osobním setkání s Michaelou a i její práci ovlivnila maximálně okrajově), přirozeně determinovalo téma, které si Michaela pro svoji diplomovou práci zvolila. Téma, které se tedy v podstatě shodou náhod točí okolo výrazů jako safe space, péče, feminismus, asmr a tělesnost – výrazů, které v posledních letech pohání to nejčerstvější umění. Je proto myslím škoda, že Michaela aktuální kontext ve své obhajobě neuvádí, i když je povědomí o současné vizualitě z jejích starších prací zjevný. Ačkoliv tento „zahleděný“ tvůrčí přístup naprosto chápu a považuji ho za typický pro tvorbu, která je hodnotná svou autentičností, jsem přesvědčená, že by alespoň minimální ukotvení v široké virtualitě současné scény Michaele prospělo a především dodalo jistoty a uměleckého sebevědomí. Nejen, že by byla lépe připravená fungovat jako umělkyně i po dokončení studia, ale podstatně lépe by se jí čerpalo ze širokého odkazu malby a opora v už klasických jménech českého malířství, jako je Jan Merta nebo sestry

Válovy, by jí poskytla prostor pro argumentaci proti námitkám, které jí jsou nepříjemné nebo jsou přímo zavádějící. Myslím, že takovou námitkou byla zmínka vedoucího pedagoga Petra Kvíčaly o arteterapii a to, že ji Michaela v obhajobě opatrně připouští, považuji pouze za snahu o odvrácení možné výtky. Naopak velmi kvituji pochopení pozdně gotické malby, jehož projekce do Michaeliných obrazů je zřejmá a přesto aktuální. Setkání s ní jakoby omylem, přesto současně s plátny Marka Rothka, bych doporučila si pamatovat jako osobní poklad. Další zmínka o starém umění, konkrétně o fragmentu spojených rukou tuším ze starověkého Egypta, jejichž fotografii má zřejmě mnoho z nás uloženou ve svém vizuálním archivu, a její asociace s poporodním bondingem, dojemně zesiluje něhu a zároveň monumentálnost stejnojmenné malby. Za jediné problematické práce považuji dvě malby „*S Elliotem*“, jejichž ikonická dvoufigurální kompozice kontrastuje s příliš násilnou, procesuálně urychlenou redukcí tvarů. Je však samozřejmě možné, že tvarosloví, které na mě nyní působí neautenticky a jaksi v rozporu s v obhajobě citovanou definicí volnosti Zygmunta Baumana, Michaela naopak otevírá prostor pro objevení vlastní nové figurace.

To, že Michaela, nalezla způsob, jak malovat, považuji za její obrovský úspěch. Může to znít banálně, ale je to velká věc! Tento objev je křehký a stále v procesu, a je v něm stále spousta nejistot, přesto si myslím, že zásadní pochopení, jak pracovat sama se sebou místo s očekáváními ostatních, nebo lépe řečeno s našimi představami o nich, Michaela už nezapomene. Metafora s běháním a postupným uvolňováním podpůrných prostředků dává naději, že by jí to přišlo škoda. Držím jí palce a doporučuji nepolevit v práci i přes mateřské povinnosti a vystavovat!

#### **Otázky k rozpravě:**

Co mají společného tvé „materiálové“ práce z minulých let a aktuální obrazy?

Tvary na tvých dvou obrazech – autoportrétech „*S Elliotem*“ působí skoro jako vystříhané z barevných papírů. Když by to tak bylo, které tvary by ležely nahoře a které by byly „díra“?

#### **Závěrečné hodnocení:**

Práci doporučuji k obhajobě.

#### **Návrh klasifikace:**

A

#### **Posudek vypracoval(a):**

MgA. Šárka Basjuk Koudelová

**Datum: 4. května 2022**